

[Socialministeren]

det vil være en hensigtsmæssig måde at komme videre med disse problemer, at en række mennesker, der må formodes at have viden om og interesse for disse spørgsmål, drøfter dem nærmere, og at der udarbejdes et referat af disse drøftelser til videre orientering for folketinget og for folketingets socialudvalg.

Denne form finder jeg personlig mere hensigtsmæssig end et egentligt udvalgsarbejde som nævnt af forslagsstillerne, fordi jeg tror, vi herved kan få en mere nuanceret belysning af problemerne på en kortere tid. Regeringen er altså villig til at arbejde med tanken bag dette forslag, blot ikke i den ret kategoriske form, det foreliggende beslutningsforslag har fået.

Eva Gedal (S):

Af bemærkningerne til forslaget fremgår det, at man håber, det kan være medvirkende til at ændre befolkningens holdning til døden. Det kan man vist godt sætte et stort spørgsmålstegn ved, og jeg skal ikke lægge skjul på, at der kan stilles mange spørgsmål i forbindelse med dette forslag, men dermed være ikke sagt, at jeg er afvisende over for sagen. Døden er fortsat et tabuemne mange steder, og det er døden, vi taler om her. Nogle kan tale frit om det, men de fleste ikke, og det er noget, der har afgørende indflydelse på dette forslag.

Så vil jeg også godt i samme sammenhæng sætte et meget stort spørgsmålstegn ved, om lægerne kan forudsige, hvornår døden vil indtræffe. Talrige eksempler vil afsløre, at heller ikke lægerne er alvidende på dette område, og der er jo faktisk i forslaget nærmest sat datoer på.

Umiddelbart lyder forslaget som sagt rimeligt og godt, for alle ønsker vi jo at få en god og værdig afslutning på livet, men det gøres ikke alene ved at give plejeorlov til nærstående pårørende. Hvilken belastning udsætter vi ikke disse pårørende for? Det kan være nok så frivilligt, og det kan være skrevet nok så mange gange i et lovforslag og en beslutning, at det skal være frivilligt, men ingen kan måle det pres, der bliver lagt på pårørende i disse tilfælde, og pres vil der givet blive lagt, og jeg skal ikke undlade at gentage, hvad der er sagt i tidligere indlæg her i salen i andre sager, at det givetvis vil være kvinderne, dette pres bliver lagt på.

Så kan man også stille spørgsmålet: vil dette forslag ikke være forbeholdt de mere velstillede, dem, der har større muligheder for at klare pasningsproblemerne? Jeg tænker specielt på: hvor skal man passe døende mennesker i små lejligheder med dårlige faciliteter?

Nu skal man ikke tro, at der kan spares på den offentlige indsats gennem dette forslag, og der er da også i debatten stillet forslag om, at der selvfølgelig skal være mulighed for aflastning på mange områder. Det drejer sig om hjælp i form af sygepleje, lægehjælp, hjemmehjælp, udvidet hjemmehjælp, døgnpleje, og som socialministeren har sagt, er det uhyre svært at skaffe døgnpleje til patienter allerede i dag. Hvis man skulle gå videre i disse sager, bliver det endnu sværere, og vi kan jo ikke tvangsudskrive folk til at være hjemmehjælpere.

Jeg vil også godt understrege, at livets afslutning ikke skal være et spørgsmål om penge, og hvis man har læst debatten i aviserne, er der nogle, der er forfaldet til at gøre det til et spørgsmål om penge. Hvad er billigst for samfundet? Er det billigere at være hjemme end at være på hospital eller på plejehjem?

Der er også i debatten taget afstand fra at lade spørgsmålet indgå i ældrekommissionens arbejde. Jeg er da også klar over, at dette forslag dækker andre aldersklasser end de ældre, og det er jo de ældre, kommissionen skal tage sig af. På den anden side mener jeg, det vil være helt forrykt ikke også i ældrekommissionen at tage spørgsmålet op. Jeg kan slet ikke forestille mig, at et spørgsmål af denne art overhovedet kan udelukkes. Hvad angår de andre aldersklasser, kan jeg henvise til det, som socialministeren allerede har sagt.

Jeg er ikke afvisende over for et udvalgsarbejde i socialudvalget. Jeg mener ikke, vi skal sky nogen muligheder for at gøre forholdene omkring afslutningen på livet bedre, og kan debatten få os til at blive lidt mere afslappede over for døden, gøre den mindre tabuagtig, har den også gjort gavn, men som sagt tror jeg ikke, at indførelse af plejeorlov alene ændrer vores holdning.

Så forstår jeg også, at der har været afholdt et møde, og jeg ser med forbløffelse i pressen, at man udtaler, at socialdemokratiet ikke har givet sig til kende i debatten om